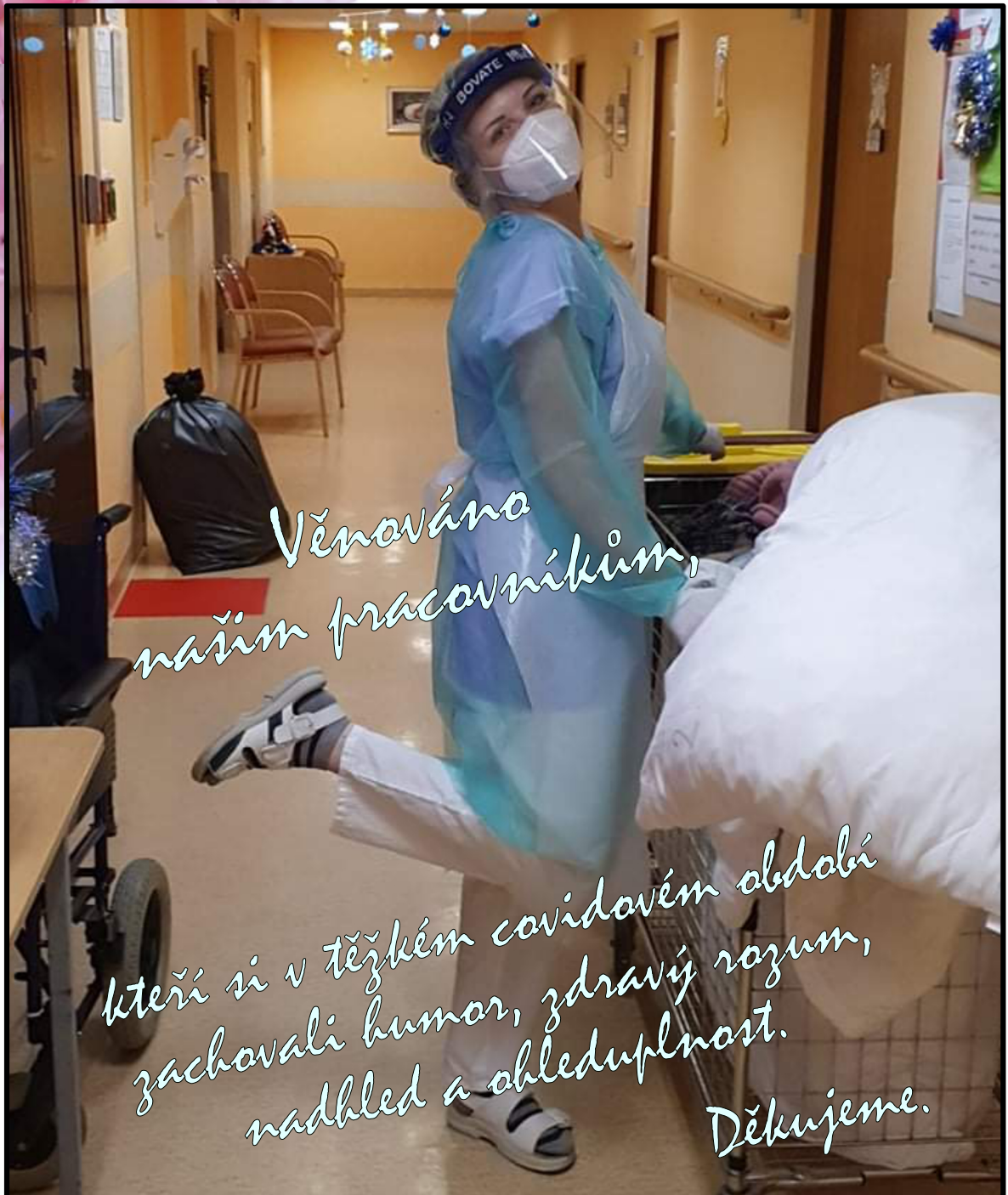

Burešovský občasník

Úvodník

Milí spolupracovníci,

společně jsme prošli covidovým obdobím, které bylo těžkou zkouškou nás všech. Mohli jsme si uvědomit nesamozřejmost věcí, které se nám v naší fungující společnosti zdají běžné. Toto náročné období ukázalo důležitost vzájemných vztahů, sounáležitosti, lidskosti.

V tomto mimořádném čísle věnovaném vám, našim zaměstnancům, zveřejňujeme rozhovory se zástupci jednotlivých etází. Obdrželi stejné otázky, aby bylo viditelné, jak jste covidové období prožívali.

MK

KULTURNÍ AKCE ROKU 2021

LEDEN	Den krásy, péče o pleť
ÚNOR	Fašank 20.2.2021
BŘEZEN	MDŽ – Hudební program
DUBEN	Sletčar + Měsíc + Stavění Máje 30.4.
KVĚTEN	Stavění máje 10.5.
ČERVEN	Měsíc + Stavění máje 10.5. + Kroměříž – Podzámecká zahrada
ČERVENEC	PETANQUE / 18. nebo 25.6./
SRPEN	Burešovské kuželky – turnaj
ZÁŘÍ	PETANQUE
ŘÍJEN	Opékání špekáčků s hudbou
LISTOPAD	Týden sociálních služeb
PROSINEC	Kateřinská zábava
	Sváteční program

Zrušeno
pandemie
covid-19

Projekt Nadačního fondu Českého rozhlasu

Cílem projektu je ukázat na práci lidí, kteří v domovech a centrech pro seniory pečují o své klienty.

Nadační fond Českého rozhlasu hledá příběhy laskavosti, pomoci, soucitu, ale i rozveselení a obyčejné lidskosti. Hledají ty, kteří mění malými každodenními skutky, ale i jedním velkým a neobvyklým činem, životy starých lidí k lepšímu. Ty, pro které je jejich práce posláním. Cílem je ukázat jejich úžasnou práci a také ocenit malým dárkem prvních tři sta pečujících. Tak, aby věděli, že si jejich práce vážíme.

Vaše příběhy pište na adresu: <https://jeziskovavnoucata.rozhlas.cz/pecovatel/nominovat>

Váš tým Jeziskových vnoučat

Společnost HARTMANN-RICO
s radostí a potěšením uděluje titul

Domovu pro seniory
Burešov, p.o.

za výjimečnou dobrovolnickou pomoc v roce 2020,
ochotu věnovat se ve svém volném čase seniorům
a přicházet za lidmi se srdcem na dlaních.

Děkujeme.

V Brně, 20. ledna 2021

Mgr. Jana Hanzlíková
Náměstkyně pro řízení sekce bydlení a sociálního začleňování
Ministerstvo pro místní rozvoj

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
Prezident Asociace poskytovatelů
sociálních služeb České republiky

Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.
Ředitelka
Gerontologické centrum v Praze 8

Ing. Andrea Šalánky
Marketing Manager
HARTMANN-RICO, a.s.

ROZHOVOR
S VEDOUCÍM PŘÍMÉ PÉČE
VÁCLAVEM MRÁZEM

Pracovat v přímé péči na zvláštním režimu není povolání pro každého. Na takovém oddělení jsou umístěni klienti s pokročilou ztrátou paměťových a orientačních schopností. Ošetřovatelská a sociální péče zde musí být založená na lidskosti, úctě a respektu. Vedoucím přímé péče v našem domově na zvláštním režimu je Václav Mráz - výrazný muž zralého věku s pěstěným stříbřitým plnovousem. Vaška znám jako spolehlivého, slušného, kamarádského a zodpovědného kolegu. Patří mezi vedoucí pracovníky, kteří svým podřízeným nedávají najevo nadřazenost.

Příští měsíc si už budeš užívat zaslouženého důchodu. Překvapuje mě, jak v současné době vypadají lidé důchodového věku. Není ti blbě odcházet do důchodu v plné síle, nezdevastovaný?

Zdání klame. To máš vidět ráno, když vstávám. Už to tak nejde. Mám koleno po úrazu, tak než se rozhýbám...

Jak dlouho jsi tady v domově pracoval?

Druhého května by to bylo 10 let. Z toho jsem byl 3,5 roku jako pečovatel v přímé péči.

Pracoval jsi v ženském kolektivu jako jediný muž. Nebylo to náročné?

Kupodivu ne. Měl jsem zkušenost z minulé práce. Bylo hlavně dobré, že jsem nejdříve pracoval jako pečovatel. A tak když jsem se stal vedoucím první a druhé etáže, tak holky asi brzo uznaly, že něco z péče umím. Kupodivu to sedlo.

Co Tě na této práci těšilo, co Tě demotivovalo?

Těší mě, když nám příbuzní poděkují za péči. Nebo když

klient dokáže sám poděkovat. To potěší každého. Těžké je si zvyknout na to, že někomu nemůžeš pomoci, že to už nejde. Demence je nevratná. Tak jak bývá v časopisech obrázků usměvavých seniorů, tak to je trochu zkreslené. Kdo to nezná, tak si myslí, že jsou všichni šťastní, spokojení.

Těžké pro mě bylo první úmrtí... Ten senior sem jde, aby tady umřel. Na DS to někteří chápou. Paní mi nedávno říkala, že tu bude, dokud neumře. Ale na DZR mnozí tvrdí, že půjdou domů. Rodina jim navykládá, že jdou jen na přeléčení. Je špatně, že jim nedokáží říct kam je dávají a proč. A hlavně, když za nimi nechodí na návštěvy. Přitom i senior s demencí je rád, když příbuzní přijdou.

Nejhorší je, když ti přijde senior, který vypadá dobře a brzy umře. Stalo se, že jeden klient umřel týden po příchodu na Burešov... Taky je těžké, když máš klienty, u kterých víš, že se jenom trápí. Možná by mi někdo oponoval,

ale sonda je u některých zbytečné prodlužování života. Je to diskutabilní, jestli dávat osmdesátiletému klientovi sondu, když se s ní potom trápí deset let, má demenci a vůbec neví kde je.

Změnil bys tady u nás v domově něco?

Jednoznačně bych zavedl jednolůžkové pokoje a adekvátní počet personálu. Aby klient, když chce spát do devíti, tak aby do těch devíti spát mohl. A snídani mu dáme po deváté. A ne, že v sedm hodin musíme otevřít dveře, musíme udělat hygieny a v osm hodin musí klient dostat snídani. Pořád se vykládá, že jsou tady doma, ale doma tu v tomto případě nejsou. To je špatně nastavený systém.

Když máš hodně klientů a hodně pracovníků, tak to taky není dobré. Když bylo kvůli vyrovnávacímu období na patře víc pracovníků, tak o sebe všichni zakopávali, byl to chaos. To chce ubrat klienty, na to bohužel nikdo doposud nepřistoupil. Chce to změnit systém.

Za ta léta, co tu pracuješ jsi určitě hodně prožil. Je něco významného, nezapomenutelného, co stojí za zmínku? Zážitek s klienty, s pracovníky...

Nevím. Třeba výlet na kole s panem Raškou. Sice spadl a zlomil si krček, ale takoví klienti, kteří se snaží být aktivní, tě hodně potěší... Jinak jsou to spíš takové drobnosti... Třeba když klient vypadá, že je špatný, ale nakonec se dá dohromady. Osobně si myslím, že je tady ta péče velmi dobrá, ale klientů je moc. Nemůžeme se jim věnovat tak, jak by se mělo. Papír snese všechno, co si budeme povídat. Harmonogram práce je rozepsaný, ale stoprocentně se nikde nemůže dodržet. To je na tom špatně. V covidovém období bylo na odděleních o pět, šest klientů méně, tak to pro klienty i personál bylo lepší.

Není to dávno, co našim domovem „prošel“ covid. Jak jsi toto období prožíval?

Bylo to náročné pro všechny. Hlavně z počátku jsme se všichni báli, že si covid odneseme domů. Věděli jsme ale, že se to musí udělat. Jak odpaďovali pracovníci, tak bylo nutné pomáhat i na jiných patrech, braly se směny navíc. Jenom aby to fungovalo. Nevím o tom, že by někdo řekl, že do práce nepůjde. To, když bylo potřeba někoho nahradit, že onemocněl. Kdyby mě pracovníci řekly, že do práce nepůjdou, tak nemáme šanci. Nikdo by jim nemohl poručit.

Nešly marodit i když mohly. Byla to doba, kdy stačilo zavolat doktorovi, že se necítíš a nescho-penku ti napsal po telefonu. To ti ale ostatně napíše i dneska. Pošle tě na test, ale než dostaneš výsledky, tak jsi doma týden. Takhle si mohli všichni krásně odpočinout, ale do práce chodili pořád. Bylo to od děv-čat hezké, chodily třeba tři směny po sobě. Nebo jsem zavola-l v sobotu dopoledne, aby přišly odpoledne do práce. A šly. Bylo to v době, kdy se to tu sypalo. To si myslím, že nikdo nedokázal ocenit. Tím myslím zřizovatele a daná ministerstva.

Pokud bys mohl vrátit čas, šel bys znovu pracovat na Burešov?

Když jsem sem nastupoval, tak jsem si říkal, jestli to zvládnou. To člověk nikdy neví, jestli to půjde. Nakonec mě to bavilo... Dobré je, že každý den je tady u nás na pracovišti jiný. Není to práce jako u pásu. Tady nevíš, co vše se změní. Opravdu rychle to tu utíká. Vrátil bych se sem.

Co děláš při této náročné práci pro své zdraví?

Pes, kolo... Dříve jsem jezdil i sto kilometrů na kole. Když jsem pracoval v péči tak mi vyhovovalo mít dvě dvanáctky po sobě a pak dva dny volna. Věděl jsem, že můžu vyjet na kole do Vsetína, tam přes kopce klidně ujet 90 km a nikam nespěchat. Nic mě nehonilo. Ale ta osmihodinová pracovní doba to není pro mě. Přijdeš domu kolem čtvrté a pokud potřebuješ něco vyřídit, nakoupit - den je hned pryč. Teď si budu užívat volno. Momentálně na kole jezdím tak 30, 50, 70 kilometrů. V tomto věku už to není tak jednoduché. Na ježdění se psem se vyrábí speciální koloběžky s držákem na vodítko. Mám pětiletého psa ze zlínského útulku. Chodili jsme ho

Nejsem nachystaný abych si přivydělával. Kdo peníze nemá, nebo má míň, tak to musí řešit. Znamý byl v 65 byl jen jeden rok v důchodu a zemřel. Stále chodil do práce, a co z toho. Peníze přece nejsou všechno.

Děkuji nejen za rozhovor, ale i za Tvoji dosavadní práci.

MK

tam venčit a on si nás vybral (smích pozn. redakce) Zkoušeli jsme s ním běh u koloběžky a baví ho to. Jezdíme v lese na louce, aby si neodřel na asfaltu tlapky. Třeba ve Fryštáku kolem přehrady je to hezké.

Co budeš jako čerstvý důchodce podnikat? Jaké máš plány?

Budu odpočívát a užívat si volný čas. Mě to za to stojí jít o rok dřív do důchodu. Toto není lehké zaměstnání. Nejhorší je, že se odchod do důchodu pořád nenápadně zvedá. Nechápu, jak si někdo může myslet, že v 65 je možné celý den bez přestávek zvedat klienty, být dvanáct hodin na nohou. Vždyť i mladá děvčata jsou ráda, že si sednou. A třeba v létě, když jsou vedra a ve vyšších patrech ještě bez klimatizace... Nevím. Asi je pro stát nejlepší důchodce ten, který umře hned po odchodu do důchodu nebo co nejdřív.

Budeš tady mnoha lidem chybět, neuvažuješ že by ses do budoucna vrátil jako brigádník?

Rozhovor s vedoucí přímé péče Mgr. Denisou Šašinovou I. etáž

Bylo to fyzicky i psychicky náročné...

Kdy se u vás na etáži objevil první klient pozitivní na covid?

Asi prosinec. Jak jsme to přijali? Vlastně jsme si poblahopřáli, že jsme to vydrželi tak dlouho. Už při první vlně jsme dostávali informace, ve kterých okolních domech se již objevují klienti covid pozitivní a my jsme to zvládli bez jediného nakaženého uživatele. Ale samozřejmě jsme měli každý plnou hlavu starostí se zajištěním pomůcek, organizací práce a strach, co bude dál.

Jak jste přijali informaci o prvním nemocném? Co následovalo?

Této informaci předcházelo po-

dezření, že je klient nakažený, takže už jsme začali preventivně používat ochranné pomůcky. Nejhorší bylo tyto opatření dodržovat diskrétně, abychom zbytečně nevystrašili další uživatele. První klient, který měl podezření nákazy, je imobilní, takže jsme nemuseli tolik bát, že se nákaza roznese. Jenže ve velmi krátkém časovém horizontu se objevovaly příznaky u dalších klientů. Případů bylo hodně, takže testování provedli odborníci z KHS a poté bylo vše jasné. Covid pozitivní uživatelé byli na více patrech, takže se celý domov uzavřel do karantény. Musely se vytvořit čisté a špinavé místnosti a začít používat

ochranné pomůcky (rukavice navíc, štíty, čepice, pláště, zástěry, návleky na nohy,...).

Jaký byl průběh onemocnění u klientů na vaší etáži?

Samozřejmě se to lišilo. Pár klientům se přitížilo natolik, že byli hospitalizováni v nemocnici. Několik uživatelů mělo horečky, nechut k jídlu a byli apatičtí. A jiní se slabším průběhem jen nebyli tolik aktivní a šel poznat pokles nálady. S pracovníky jsme se shodly, že jsme očekávali mnohem horší průběh i následky u více klientů.

Jak jste zvládali směny, kolik jste měli nemocných pracovníků?

Co se týče pracovníků, tak nejhorší to bylo před a v průběhu svátků vánočních. To onemocnělo

asi 5 zaměstnanců z 12, což je téměř polovina a to se také ukázalo ve směnách. Pár dnů místo 4 pracovníků na směně byli 2, ale všechno jsme zvládli. Papíry musely jít stranou a do péče se zapojili všichni, kteří mohli. Nejhorší bylo sedět doma o svátcích se směnami v ruce a čekat, kdo další neprojde testováním, a to ještě hůř před noční směnou. Avšak nelze nepodotknout, že v této situaci každý z pracovníků nabídl svou pomocnou ruku. Všichni brali směny navíc. Byli ochotní přijít i s oznámením, že směna začíná za hodinu. Kolektiv se neskutečně semkl a nebyl mezi námi nikdo, kdo by dělal, že se ho

to netýká. Dokonce nabídla svou pomocnou ruku i vedoucí sociálního úseku, která byla také 24 hodin denně na telefonu, připravena jít do přímé obslužné péče.

Jak dlouho, vzhledem k protiepidemickému režimu, byla vaše etáž uzavřena?

Prosinec až do ledna – cca 2 měsíce.

Jak zvládali klienti odloučení od svých nejbližších? Jak reagovali na přísná opatření?

Klientům nebyla třeba vysvětlovat vážnost situace. Všichni vnímali tu situaci už jen podle našich ochranných pomůcek a zpráv z televize. Samozřejmě bylo pár uživatelů, kterým jsme to museli častěji vysvětlovat a připomínat. Hodně se ptali na doporučení, co můžou a nemůžou dělat, a kdy to skončí. Doporučovali jsme jim zůstat na pokoji v rámci jejich bezpečí. Měli jsme hodně klientů covid pozitivních, jak jsem již zmiňovala výše, ti většinou neměli ani pomyslení na to chodit ven. A jak zvládali odloučení? Návštěvy byly omezeny už předtím. Spousta rodinných příslušníků mi říkala, že měla problém se zajištěním testů, zkoordinovat objednávací termín, práci a návštěvu u nás, takže chodilo viditelně méně návštěvníků než před celou touto situací, z tohoto důvodu jsme jen pokračovali v zajištěním systému. Většina uživatelů ocenila moderní technologie, které využívali ve spojení s rodinami. Někteří to zvládali sami, některým personál dopomáhal a některé kompletně zařizoval nebo zprostředkoval. Rodinám byly nabízeny i možnosti videohovoru pomocí skypu nebo whatsappu. Osobně můžu říci, že i podpora rodinných příslušníků mě velmi motivovala. Všichni, se kterými jsem komunikovala, nám drželi pěsti, projevovali vděk a podporovali nás

slovy: držte se! Za to pochopení a podporu bych jim tímto chtěla moc poděkovat.

Co bylo v tomto období nejtěžší (v pracovním, osobním životě)?

Marně hledám odpověď na tuto otázku. Myslím si, že jako tým všech i z nejbližšího okolí, jsme tuto situaci zvládli. Samozřejmě to bylo psychicky i fyzicky náročné pro všechny, ale nebyl čas nad tím přemýšlet.

Přišlo v tomto náročném období i něco, co vás potěšilo?

Nejvíce mě potěšil příběh manželského páru z naší etáže o zázračném vyléčení manželky. Uživatelka totiž musela na akutní zákrok do nemocnice, kde se krátce po operaci nakazila covidem. Informace mě podávala vnučka, abych je předala uživateli-manželovi klientky. Měla jsem šetrně uživateli sdělit, že na tom manželka není dobře. Den potom si mě uživatel zavolal a dal mi přečíst dopis od vnučky. Dopis byl tak nepopsatelně krásně napsaný, že i mě slza ukápla. Vnučka v něm popisovala pouto, které mezi manželkami je, a že manželka nyní potřebuje všechnu jeho sílu, aby se uzdravila. Dále psala o lásce a tom, že klientku navštívili, takže jemu vzkazuje, že ho miluje. Mě bylo v tu chvíli jasné, o co jde, když

rodinu pustili do nemocnice na návštěvu v době zákazu. Pár dní poté se mi ozvala vnučka. Už při pohledu na jméno volajícího mě zamrazilo, vzala jsem to a vnučka začala slovy: tomu neuvěříte, stal se zázrak, babička se uzdravuje a brzy ji pustí z nemocnice. Dále se mi svěřila, že babičce doktoři dávaly opravdu jen hodiny života a nikdo z nich nechápe její zázračné vyléčení. Já to však díky dopisu pochopila... takže tento krásný příběh plný lásky, napojení dvou lidí, rodiny a vyléčení mě neskuptečně potěšil a naplnil radostí na dlouhou dobu.

Pokud by se na vašem úseku opět objevil covid, bylo by něco, co byste dělali jinak?

To těžko říct. Pravdou je, že už s tím máme zkušenost, takže by začátečnické chyby a rozpaky nebyly tolik znát. Asi bychom dříve reagovali a měli bychom vše dříve připravené. Zatím si nejsem vědoma toho, co by se mohlo dělat výrazně lépe.

Změnil vás covid?

Co se týče oddělení, tak určitě stmelil kolektiv. Já a myslím si, že i většina, si uvědomila, co je opravdu důležité. Přestaly se řešit méně důležité záležitosti a spory.

Děkuji za rozhovor

Rozhovor s aktivizační pracovnící Evou Relichovou

II. etáž

Kdy se u vás na etáži objevil první klient pozitivní na covid-19?

První pozitivní test byl 26.12.2020 s tím, že klient měl příznaky před samotným provedením testu.

Jak jste přijali informaci o prvním nemocném? Co následovalo?

A je to tady! Jsme v pr... Dalo se to čekat, protože covid se šířil celkem poctivě od 5. odd. směrem „dolů“ na 4. odd. a dál, takže výskyt nemoci byl otázkou času. Následovala myšlenka: Ale vydrželi jsme dlouho! Na to, kolik je tady klientů a pracovníků, to není špatné.

Jaký byl průběh onemocnění u klientů na vaší etáži?

Průběh nemoci byl pestrý, různý: od zvýšené teploty, bolestí hlavy, přes velkou únavu a zvýšenou potřebu

spánku, bolest „celého člověka“ (svalů), horečku, zvracení, průjemy, nechutenství, až po kašel. Některé klienty bylo nutné hospitalizovat. Došlo i k několika úmrtím v souvislosti s covidem, a to v nemocnici i zde v zařízení.

Jak jste zvládali směny, kolik jste měli nemocných pracovníků?

„Poskládat směny“ byl velice složitý úkol, protože i personál se postupně nakazil covidem. Ze 14 pečovatelek bylo v pracovní neschopnosti celkem 9 pečovatelek a 2 zdravotní sestry. V jeden okamžik chybělo nejvíce 8 pečovatelek současně. Tempo návratů do práce bylo pomalejší než tempo nově nemocných. Dosud zdravé pečovatelky byly naštěstí k dispozici na telefonu pro případ, že kolegyni bylo při příchodu do práce po testování antigenním testem sděleno: „Pozitivní“. Plány směn se měnily velice často, ale jinak to prostě nešlo. V nejhrošším období vypomáhaly i kolegyně z vyšších odd., které už se opět vrátily do práce. Pomohla také instruktorka při převlékání postelí, dezinfekci pokojů, přípravě snídaní. Zjednodušeně řečeno: Pořádná kalamita – kdo má ruce, nohy, ten kmitá.

Jak dlouho, vzhledem k protiepidemickému režimu, byla vaše etáž uzavřena?

V pátek 18. 12. odpoledne (nejlepší čas na změny...) přišlo rychlé rozhodnutí. Uzavření odd. trvalo do středy 27. 1., kdy jsme s obrovskou úlevou sundali ochranné pomůcky, klienti se mohli opět začít scházet v klubovně k jídlu i aktivizačním programům.

Jak zvládali klienti odloučení od svých nejbližších? Jak reagovali na přísná opatření?

Odloučení bylo opravdu dlouhé: v podstatě od poloviny září až do 1. 2. Jak by mohli reagovat na skoro 5 měsíců bez možnosti přímého kontaktu s nejbližšími... Často se ptali, proč k nim nikdo nejde – snažili jsme se důvod zákazu návštěv vysvětlit. Vnímali jsme, jak se někteří klienti jakoby uzavřeli do sebe. Je pravda, že v této době byla možnost kontaktu aspoň přes dopis, e-mail, telefon, WhatsApp, Skype. Ale co si budeme povídat: to není ono. I když při setkání přes obrazovku příbuzný nemusel mít na tváři respirátor, zde však ano. S rouškou, respirátorem... se

hůře komunikuje. Když jsme začali používat pláště atd., i přes zaklepání před vstupem do pokoje a oslovení klientů se nás zpočátku lekali. Opravdu sebou viditelně trhli.

Co bylo v tomto období nejtěžší (v pracovním, osobním životě)?

Pracovní život: Obavy, jestli onemocním (já, moji nejbližší), obavy snad před každým testováním (budu negativní jako doposud?), pečovatelky, které onemocněly až později nebo vůbec, odpracovaly v kritickém období více směn a ve ztížených podmínkách a při menším počtu pečovatelek na směně než je obvyklé. Všude samá dezinfekce, povinnost používat ochranné pomůcky čili zelený plášť, igelitovou zástěru, pokrývku hlavy, respirátor, štít, dvoje rukavice. Bylo nám v tom všem horko, hůře se dýchalo, složitě se komunikovalo s klienty i mezi sebou. A teď: osvojit si postup oblékání – vysvlékání – dezinfekcí, vyjít z „čisté místnosti“ kompletně vybavené. Občas se omylem stalo, že jsme se na chodbě přistihly: Jéé, já nemám štít. Bylo mi divné, že nějak dobře vidím. Při příchodu na odd. bylo skoro nutné, aby kromě obvyklého „Ahoj, dobré ráno“, zaznělo také: „tady a pečovatelka řekla své křestní jméno“. Byli jsme si až moc

podobní. Kdo chtěl jít do přízemí, pořádně přemýšlel, jestli vůbec a kdy, protože se opět musel vysléct z ochranných pomůcek, vydezinfikovat, v kanceláři vyřídit, co bylo třeba a zase znovu dezinfikovat, oblékat. Uf. Také se několika z nás stalo, že jsme si zapomněli při odchodu z odd. sundat síťkovanou čepičku, takže jsme s ní došli až na šatnu popř. na vrátnici. Konzumace jídla a pití byla pro zaměstnance povolena jen v „čisté místnosti“, takže i v této oblasti byla nezbytná domluva kdo kdy půjde jíst, popř. do kterého koutu místnosti se k jídlu posadí. A před obléknutím ochranných pomůcek pořádně napít! Díky kyslíkovému dluhu (respirátor a štít tohle opravdu umí) jsme byly více a dříve unavené – v práci, pak i doma.

Osobní život: domů jsme chodili víc unavení, nechtělo se nám doma už nic moc dělat. Nejlíp tak jít spát, ale to nešlo. Aspoň chvíli po příchodu domů mít klid, hlavně ticho a taky: volně se nadechnout. Ne přes respirátor a štít. Nejlépe nedívat se na zprávy. Když zmínili ty, kteří jsou proti rouškám a ignorují vládní nařízení a my tady hernajs celý den s respirátorem a štítem, škoda mluvit. Někdy nešlo nepodělit se doma s nejbližšími o pocity z práce. Zažívali jsme nervozitu, obavy, někdy i bezmoc (když nemocných stále a rychle přibývalo).

Ty nejkrásnější svátky roku byly, bohužel, v našem domově ve znamení covidu... Jak jste prožili Vánoce?

Směny opět probíhaly v menším počtu pečovatelek. Klienti ani nijak zvlášť nevnímali, že jsou právě Vánoce, takže jim „nechybělo“, že nemají společnou večerku v klubovně. Je ovšem fakt, že chodba a pokoje byly nazdobeny. Klienti byli unavení, cítili se oslabeni, takže ani nebyla nálada na nějaké oslavování. Nepřišli ani o vánoční pohádky v televizi (na pokojích).

Přišlo v tomto náročném období i něco, co vás potěšilo?

Všichni se uzdravili a vrátili do práce, kávovar, občasné sponzorské dary – nejde jen o samotnou věc, kterou jsme dostali (džusy, cukrovinky, bonboniéra s věnováním, zmrzliny), ale i o to, že si na nás někdo vzpomněl a chtěl nám tuto těžkou dobu zpříjemnit. Neztloustla jsem – stres to byl ne že ne, zvládli jsme to a nezbláznili jsme se. Kuřáci mohli kouřit na určených balkonech, nemuseli chodit až na rampu.

Pokud by se na vašem úseku opět objevil covid, bylo by něco, co byste dělali jinak?

Určitě ne. Moc možností, co, jak jinak dělat ani nebylo. Snažili jsme se o klienty starat, jak nejlépe to šlo. Bylo fajn, že jsme na odd. měli „své lidi“ tedy klienty, které známe.

Změnil vás covid?

Názory se různí: Je mi to jedno. Prežila jsem. Mám větší strach o své blízké. Clovek se pozastavil nad životem. Víc si teď vážím těch hezkých chvil, které život přináší. Všechno mám srovnané už i doby „předcovidové“.

Děkuji za rozhovor

Jak jste zvládli směny, kolik jste měli nemocných pracovníků?

Vzhledem k tomu, že vedoucí oddělení byla ze zdravotních důvodů na PN vše jsme řešili se zastupujícím vedoucím. Byli jsme ve střehu na telefonu, jelikož se směny řešili dle aktuální situace. Pracovníci se střídali doma

Rozhovor s aktivizační pracovnící Klárou Křížovou

Semklo nás to...

v karanténě a provoz byl omezen na nejnnutnější péči, jelikož jsme byli na patře ve třech. Celá situace byla náročná.

Jak dlouho, vzhledem k protiepidemickému režimu, byla vaše etáž uzavřena?

Toto období bylo od 19.12. do 27.1.2021.

Jak zvládli klienti odloučení od svých nejbližších? Jak reagovali na přísná opatření?

Odloučení od svých nejbližších klienti nesli velmi těžce. Zasáhlo nás to v období adventu, které ještě umocnilo potřebu kontaktu s rodinou. Museli jsme stále dokola vysvětlovat, co se děje a proč tomu tak je. Nicméně smutek a splín u některých byl víc než zřejmý a žádné vysvětlení to nezměnilo. Navíc jedním z opatření navíc bylo také omezení společných aktivit. A to celkovému rozpoložení moc nepomohlo. Sedět na pokoji, nevycházet, nezduřovat se a nemít návštěvy je vážné na psychiku zatěžující situace. U některých se přidaly obavy a strach, jak případné onemocnění zvládnou. Personál se oděl do

Kdy se u nás na etáži objevil první klient pozitivní na Covid-19?

Na třetím patře se covid objevil v polovině prosince.

Jak jste přijali informaci o prvním nemocném? Co následovalo?

Přesto, že jsme tušili pozitivní výsledek testu, tak jsme byli nepříjemně překvapeni. Potvrdila se nepříjemná skutečnost, přestože jsme doufali, že nás nepostihne.

Jaký byl průběh onemocnění u klientů na vaší etáži?

Hlavními projevy byla horečka, kašel, celková apatie a nechutenství.

všech ochranných pomůcek a stal se tak pro klienty anonymní. Zkrátka jsme byli všichni stejně zamaskovaní. Většina klientů má problémy se sluchem a přes štíty a respirátory nám nebylo dostatečně rozumně.

Co bylo v tomto období nejtěžší (v pracovním, osobním životě)?

Bylo náročné zajistit plnohodnotnou péči o klienty ve všech ochranných pomůckách. Nejen, že se v nich člověk více potí, ale zajištění svých potřeb (WC, pití...), vyřídit něco mimo patro znamenalo kompletní výměnu ochranných pomůcek. Náročné bylo sledovat, jak se nemoc šíří, jak klientům není dobře. Smířit se s odchodem více klientů. A vše umocňoval strach o vlastní zdraví a zdraví všech blízkých doma. Tato

situace sebou nesla velký stres a psychickou zátěž.

Ty nejkrásnější svátky roku byly, bohužel, v našem domově ve znamení covidu... Jak jste prožili Vánoce?

Na začátku prosince vše vypadalo idylicky, výzdoba, průvod „V duchu vánočních tradic“ nás krásně adventně naladil. Měli jsme radost, že se nám daří udržet naše zařízení bez nákazy. Záhy se ale objevily první nakažení a vše se změnilo. Nebylo vhodné, abychom se setkávali na klubovně a například zpívali koledy. Vánoční nálada se zkrátka někam vytratila. Ani společná štedrovečerní večeře se letos nekonala ... Všichni měli jiné starosti, o své zdraví, nějak fungovat, hodně klientů v té době bylo nemocných. Veškerá pozornost se upírala na

péči o ně. Byly to smutné Vánoce.

Přišlo v tomto náročném období i něco co, co vás potěšilo?

Kávovar, vitamíny a pozornosti od různých dárců.

Pokud by se na vašem úseku opět objevil covid, bylo by něco, co byste udělali jinak?

Uvítali bychom více nano dezinfekce – prostor. K dispozici by bylo dobré mít skafandry pro lepší ochranu. Dělalí jsme vše nejlíp podle svého svědomí a s ohledem na podmínky dané situace.

Změnil vás covid?

Semklo nás to více než cokoliv jiného. Uvědomění si pomíjivosti. A hlavně uvědomění si hodnoty vlastního zdraví.

Děkuji za rozhovor

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: První myšlenka, která se asi honila všem pracovníkům na směně kde jsme zjistili, že máme na patře Covid 19, byl asi strach z neznáma. V jeden den jsme zjistili pozitivní výsledky až u 8 klientů. Jeden den stačil, aby se z našeho oddělení stalo prostředí infekční. Všichni pracovníci museli používat ochranné pomůcky, aby chránili sebe i ostatní klienty, kteří nebyli nakažení virem. První dny jsme plavali ve vodě, bylo to psychicky i fyzicky dost náročné. Každý den přibývalo počet uživatelů a pracovníků, kteří se virem nakazili. Důležité bylo, aby pracovníci a uživatelé neztráceli dobrou náladu a nenechali se virem strhnout do smutku a deprese.

Jaký byl průběh onemocnění u klientů na vaší etáži?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Na naší etáži onemocnělo zhruba 30 uživatelů z 35. Většina klientů měla velkou únavu, bolest kloubů a teploty. Asi 5 uživatelů u nás mělo těžší průběh Covid 19, a museli být převezeni k hospitalizaci do nemocnice.

Jak jste zvládali směny, kolik jste měli nemocných pracovníků?

Odpovídá Erika Soušková: Směny byly velmi náročné, bylo to velmi vyčerpávající období. Nikdy v životě by mě nenapadlo, že něco takového můžu zažít. Byly to velmi smutné dny. Člověk byl velmi vyčerpaný, že musíme pracovat v ochranných pomůckách, oblecích, respirátoru, štítu... Jsou to věci, na které si člověk zvykne, protože se vám pořád honí hlavou, musím chránit sebe, aby se měl kdo postarat o naše uživatele, protože oni jsou ta riziková skupina, oni jsou ti, kteří mají věk a různé diagnózy. Dny v covid období byly jako na houpačce, bylo to pro nás něco nového, nikdo neměl zkušenosti, museli jsme si se vším poradit a udržet chod v domově. Jsem na nás pyšná. Po celou dobu bylo o naše uživatele velmi dobře postaráno, byli v čistém oblečení, dodržovali jsme důkladnou hygienu, podávali jsme jim pravidelnou stravu a také jsme jim byli velkou oporou, protože neměli na blízku svou rodinu.

Jak dlouho, vzhledem k protiepidemickému režimu, byla vaše etáž uzavřena?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Naše etáž byla uzavřena asi měsíc. Na oddělení v době Corona viru bylo asi zhruba 35 klientů. Nákaza se šířila mezi našimi uživateli postupně. Pracovníci byli pravidelně testováni na Covid 19, ale tím, že byli denně v přítomnosti s nakaženými uživateli začali jeden za druhým odpadávat. Nejhorší byl asi první týden po zjiš-

tění, že máme Covid 19 na oddělení. Ze 14 pracovníků, se nakazilo 10. Jsme rádi, že na zajištění provozu nám byli posíláni pracovníci, z jiného oddělení.

Jak zvládali klienti odloučení od svých nejbližších? Jak reagovali na přísná opatření?

Odpovídá Erika Soušková: Některým uživatelům chyběla hodně rodina v těchto těžkých chvílích jsme jim rodinu nahradily, protože my jsme byly jediná s kým se mohli vidět a povídat. Naštěstí to skončilo a doufám, že už nás to nikdy nepotká, bylo to velmi zlé období, ale společnými silami jsme to zvládli.

Co bylo v tomto období nejtěžší (v pracovním, osobním životě)?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Nejtěžší bylo asi nepoddat se stresu a strachu z onemocnění. Denně jste v kontaktu s nakaženými uživateli, honí se vám v hlavě spousta věcí. Náročný měsíc byl pro celý kolektiv, protože jste museli myslet na své zdraví, dodržování postupů při oblékání a vyslékání ochranných pomůcek, na zdraví a potřeby uživatelů. Pomáhali nám pracovníci z jiných pater, kteří neznali uživatele ani chod oddělení, takže pro pracovníky to bylo velmi náročný měsíc. Viděli jste svoje pracovníky až na pokraji svých sil, ale i přesto si myslím, že jsme situaci zvládli, jak nejlíp jsme mohli. Holčám patří velké díky.

Ty nejkrásnější svátky roku byly, bohužel, v našem domově ve znamení covidu... Jak jste prožili Vánoce?

Odpovídá Irena Podhajská: Prosincový plán směn mi přidělil službu 24.dne, tedy Štědrý den. Dopředu jsem připravila rodinu na pozdější rozdávání dáreků a byla zvědavá, jak vše proběhne na oddělení, mezi uživateli. Tak jsem přemýšlela někdy začátkem měsíce, abych brzy zjistila, že nejde vše přesně naplánovat. S postupujícím adventem začalo být jasné, že jasné nebude nic. Přibývaly nemocné kolegyně i kolegové a všichni jsme se smířili s tím, že situace se mění z hodiny na hodinu. Výjimkou nebyl ani Štědrý den. Ráno jsme na oddělení s vděčností zjistili, že nikdo další ne onemocněl a snažili se přivítat s uživateli v pozitivním ladění.

Tento den byl rozdílný od jiných Štědrých dnů. Mnohem více se podobal běžným zimním dnům, kdy je den krátký a ospalý. Těšila jsem se na své blízké a současně mi běželo hlavou, že jsem aktuálně jednou z nejbližších pro uživatele... Chcete je potěšit veselou myšlenkou, klidným slovem a i když je příjemně, tak vnímáte, že doufají v brzkou návštěvu svých

Kdy se u vás na etáži objevil první klient pozitivní na covid-19?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Na našem oddělení se nákaza Covid-19 objevila zhruba druhý týden v prosinci 2020.

Jak jste přijali informaci o prvním nemocném? Co následovalo?

rodinných blízkých. Těší se na ty své. Bylo pak pro všechny příjemnou službou, když rodina poslala balíček pro svou babičku nebo dědečka a mohli jsme více rozjasnit oči čekajících.

Přišlo v tomto náročném období i něco, co vás potěšilo?

Odpovídá Irena Podhajská: Každý den je něčím náročný a je výborné, že nevíme dopředu, jaká náročnost nás čeká. Před rokem se nikdo ani v nejdřívejší fantazii nedokázal představit všechny změny, která nás potkají. Můžeme si ztěžovat a přesto zkušenosti potvrzují, že vše se nejlíp zvládá s pozitivním přístupem, kdy se těšíte z většího množství maličkostí. Nedokáží ukázat jen na jednu konkrétní věc, která by mě potěšila. Těch potěšujících věcí je spousta. Velkým bonusem je to, když potkáte i v náročném období podobně smýšlející jedince. To se pak těšíte společně.

Pokud by se na vašem úseku opět objevil covid, bylo by něco, co byste dělali jinak?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Myslím si, že ne. Snažili jsme se udržet chod oddělení i v této nelehké situaci tak, jak jsme zvyklí. Kdyby se objevil znovu Covid 19 na oddělení, myslím si že by jsme to brali více s klidem, protože jsme si už jednou touto situací prošli a víme jaké opatření máme dodržovat, co je důležité udělat pro klienty, aby byli spokojeni, a hlavně pro sebe jako kolektiv.

Změnil vás covid?

Odpovídá Tereza Pospíšilová vedoucí PSS: Nás jako kolektiv si myslím, že změnil. Jako kolektiv jsme si blíže než před tím. Neřešíme tzv. prkotiny, jak se řeší v ženském kolektivu. Důležité je, abychom pochopili, proč jsme tady, proč vykonáváme tuhle práci, co je naší prioritou.

Děkuji za rozhovor

Kdy se u vás na etáži objevil první klient pozitivní na covid-19?

První uživatelka nastoupila k nám na COVID ZÓNU dne 4.12.2020.

Jak jste přijali informaci o prvním nemocném? Co následovalo?

Všichni jsme byli připraveni na tu možnost, že se k nám Covid 19 dostane. Myslíme si, že zde panoval jistý respekt i obavy. Někteří z nás si už vyzkoušeli při první vlně, jak se správně bariérově chránit, tzn. oblékat i vyslékat ochranné pomůcky. 'Také bylo nutné se připravit i na variantu, že se k nám uživatelé mohou vrátit z hospitalizace v nemocnici „covid pozitivní“. Pokud můžeme hovořit za pracovníky v nejhroženější „COVID ZÓNE“, tak když poprvé vcházeli na pokoj k nakaženému uživateli, prožívali strach a také úzkost. Bylo to pro ně přece jen něco úplně nového, panovaly zde i určité obavy z toho, že mohou udělat něco špatně, i když samozřejmě neúmyslně a ohrozit tak kohokoliv dalšího například tím, že se nesprávně vysvléknu, nebo se něčeho dotknou. Každý pracovník bez výjimky také pracoval s myšlenkou, že se může nakazit a přenést Covid 19 i na své blízké.

Jaký byl průběh onemocnění u klientů na vaší etáži?

Průběh onemocnění u každého uživatele byl velmi specifický. Byli uživatelé, kteří to nesli velice dobře, bez známek toho, že by byli vůbec nakaženi, ale také zde byli ti, kteří to nesli velmi těžce a byli na tom až tak špatně, že se v takových případech nezbytně musela přivolat RZS.

Jak jste zvládali směny, kolik jste měli nemocných pracovníků?

Směny se zvládaly, protože to jinak ani nešlo, mnozí z pracovníků byli až tak obětaví, že když viděli jaká je situace, byli ochotni si brát i směny navíc! Samozřejmě jsme byli všichni přetažení, unavení a také vystresovaní. Konkrétně na naší 5-té etáži jsme ovšem také měli štěstí v neštěstí, neboť onemocněli „jen“ tři pracovníci!

Jak dlouho, vzhledem k protiepidemickému režimu, byla vaše etáž uzavřena?

Naše etáž byla uzavřena cca 2 měsíce, na naší etáži je zřízena „COVID ZÓNA“ kam se preventivně umísťují uživatelé, po hospitalizaci v nemocnici, a do výsledku provedeného testu

nevíme, zda jsou negativní, či pozitivní.

Jak zvládali klienti odloučení od svých nejbližších? Jak reagovali na přísná opatření?

Z našeho pohledu se domníváme, že hodně uživatelů neslo odloučení od svých blízkých velmi těžce a mnozí z nás si tuto skutečnost možná ani neumí představit. Toto mělo jistě neblahý vliv na jejich celkový stav.

Co bylo v tomto období nejtěžší (v pracovním, osobním životě)?

V tomto období snad bylo nejtěžší to, že byli ohroženi úplně všichni a nakazit by se mohli i naše rodiny. Po pracovní stránce bylo náročné zvyknout si a přijmout všechna opatření. Pracovali jsme ovšem s nejlepším vědomím a svědomím toho, že naše práce má obrovský smysl. Bojovali jsme ovšem statečně.

Ty nejkrásnější svátky roku byly, bohužel, v našem domově ve znamení covidu... Jak jste prožili Vánoce?

Vánoce?! Někdo měl volno, někdo naopak svátky na „Covidu“, ale určitě tato doba na všechny působila smutně, až depresivně. Etáž bez stromečku, bez výzdoby, prázdné chodby, vypadalo to, že snad ani „VÁNOCE“ nebyly.

Přišlo v tomto náročném období i něco, co vás potěšilo?

Nejvíce nás potěšilo, když se naše etáž a celý domov vrátil do původního režimu.

Pokud by se na vašem úseku opět objevil covid, bylo by něco, co byste dělali jinak?

Myslíme si, a mluvíme tímto za naši etáž, že bychom se snažili po celou dobu dělat maximum a hlavně chránit naše uživatele a také sami sebe. Stále bychom dodržovali všechny pokyny a nařízení, tak abychom vše opět zvládli. V praxi bychom i využili nové zkušenosti, které nám „COVID“ dal !!!

Změnil vás covid?

Z určitého pohledu „COVID“ bezesporu změnil všechny.... Všichni jsme si zcela jistě uvědomili, že skutečně nejdůležitější je ZDRAVÍ...

Děkuji za rozhovor.

Filharmonici v péči

Přijeli k nám jako dobrovolníci ke klientům přesto, že se pohybují ve světě klasické hudby. Kromě pomoci s péčí o klienty si našli i chvílku ukázat něco ze svého umu. Hudba v jejich podání ukázala svou moc. Přinesla v tomto covidovém období pocit posvátnosti, výjimečnosti, nevšednosti. Dokázala některé klienty naplnit emocemi, energií a dala možnost vyrovnat se s chvílemi, které nejsou lehké.

Jedním z dobrovolníků byl hudebník Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně Zdeněk Macek. Vystupoval konzervatoř v Kroměříži a rok působil u Posádkové hudby Brno. Hraje na trubku a hudbu, jak říká, má rád již od dětství.

V této těžké době se řada sociálních i zdravotnických zařízení v kraji potýká s nedostatkem personálu. Děkujeme, že jste se stali dobrovolníky právě u nás, co Vás k tomu přimělo?

Zavolał mi bývalý kolega, jestli bychom v této nelehké době neudělali jakousi hudební osvětu na Burešově. Víím, že něco podobného dělali i muzikanti z jiných orchestrů.

Museli jste absolvovat nějaké školení, testy?

Měli jsme krátké školení v ADRA, jinak jsme byli pravidelně testováni.

Považují Vaši přítomnost u našich klientů za velmi obohacující. Co dala Vám?

Říká se, že ticho léčí, ale hudba uzdravuje. Pokud jsme vašim klientům aspoň trochu přispěli ke zlepšení nálady, tak nás to těší.

Jaké činnosti jste vykonávali?

Pomáhali jsme při stravování a příležitostně hráli.

Nebylo to, vzhledem k Vaší profesi, náročné?

Nebylo, protože jsme "díky covidu" měli v práci volnější režim.

Dokázal byste zde pracovat trvale?

To asi ne, ale do budoucna by třeba mohla fungovat jakási hudební spolupráce formou krátkých koncertů apod.. Samozřejmě i podle toho, jak dovolí naše zaměstnání.

Bylo nám ctí, děkujeme za Vaši pomoc.

MK

POMŮCKA: RAČ, CIB	TIŠÍCÍ CITOSLOVCE	ANGLICKY ASPOŇ	1. DÍL TAJENKY	SOPEČNÝ TUF	ZN. MOUKY	ZOBAT	Jestliže lékař pojmenuje tvou nemoc, ...			
DRUH SEKERY										
CYKLIČKÝ ALKOHOL							2. DÍL TAJENKY	PRUŽNÝ	CITOSLOVCE ZAMYŠLENÍ	OZNAČENÍ LETADEL IRÁKU
KAPKA					OPALY					
	HOLANDSKÉ SÍDLO				VELICE					
	HLUBOKÝ VÝMOL (NÁŘEČNÉ)				POPRUH					
SPZ RAKOVNÍKA				POLYNÉSKÝ NÁPOJ					CELA	MEDITAČNÍ CITOSLOVCE
KÓD AMERICKÉ SAMOY				ŠTĚTÍ						
				ITAL. SÍDLO						
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT 1. TŘÍDY						MAJAKOV- SKÉHO BÁSEŇ				
	PLANETA	POLSKÉ SÍDLO				16. DEN MAYSKÉHO MĚSÍCE				SPZ OLOMOUCE
		BÝT ROZTOUŽEN								
JIRÁSKOVA KRONIKA					NÁSTROJ NA BROUŠENÍ	TAŤKA (SLOV.)				
						LOŮ VŘSR				
KYPŘIT PŮDU				RUSKÉ JEZERO						
A SICE				TEMNÉ ČERVENÝ					POBÍDKA	CÍRKEVNÍ ZPĚV
				OBYVATEL ŠPANĚLSKA						
ZÁPORKA			ETIOP. SÍDLO					ČASOVÁ SPOJKA		
			FR. ŘEKA					KÓD BULHARSKA		
	ZKR. AMPÉR- HODINY	DRUH POTRAVY					SPZ BLANSKA			
		INIC. LUKAV- SKÉHO					MPZ JUGOSLÁVIE			
ŘECKÝ BŮH VÁLKY					PŘÍKOP ZAST.					
RÁMUS					ZLATO LATINSKY					